

PROGRAMMABEGROTING 2025

Natuur- en recreatieschap IJsselmonde

Ontwerpbegroting

2025

Inhoud

1. BESTUURLIJKE SAMENVATTING	2
2. UITGANGSPUNTEN	4
3. PROGRAMMA INSTANDHOUDING EN ONTWIKKELING GEBIEDEN	5
3.1. GEBIEDSBEHEER	5
3.1.1. BEHEERINFORMATIE	5
3.1.2. UITVOEREN TERREININSPECTIES	5
3.1.3. ONDERSTEUNING RECREATIE-, LANDSCHAPS- EN NATUURBEHEER	6
3.1.4. UITVOEREN TERREINBEHEER	6
3.1.5. OMGEVINGSMANAGEMENT	6
3.1.6. BEHEER VASTGOED EN GRONDEN	7
3.1.7. TOEZICHT EN HANDHAVING	7
3.1.8. VERGUNNINGEN, ONTHEFFINGEN EN TOESTEMMINGEN	7
3.2. MAATSCHAPPELIJKE BETROKKENHEID	8
3.2.1. VRIJWILLIGERS EN ACTIEF BURGERSCHAP	8
3.3. PLANNEN MAKEN	8
3.3.1. PLAN- EN PROJECTVOORBEREIDING	8
3.3.2. BEHEERKOSTENBEREKENING EN ANALYSES	9
3.4. OVERHEAD	9
3.4.1. BESTUURSPRODUCTEN	9
3.4.1.1. ACCOUNTMANAGEMENT	9
3.4.1.2. BESTUURSSECRETARIS	9
3.4.1.3. SECRETARIAAT	10
3.4.2. FINANCIËLE DIENSTEN	10
3.4.2.1. FINANCIËEL BELEID	10
3.4.2.2. PLANNING EN CONTROL (INCLUSIEF PROJECT CONTROL EN RECHTMATIGHEIDSCONTROLE)	10
3.4.3. JURIDISCHE DIENSTEN	11
3.4.3.1. AANSPRAKELIJKHEID	11
3.4.3.2. JURIDISCHE ONDERSTEUNING	11
3.4.3.3. PROCEDEREN	11
3.4.3.4. WOB-PROCEDURES	12
3.5. PROJECTEN/KREDIETEN	12
3.6. MUTATIES RESERVES	12
3.7. WAT GAAT HET KOSTEN	13
4. PARAGRAFEN	14
4.1. WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	14
4.2. ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	16
4.3. FINANCIERING	18
4.4. GRONDBELEID	20
4.5. BEDRIJFSVOERING	21
4.6. DEELNEMERSBIJDRAGE	21
5. BIJLAGEN	30

1. Bestuurlijke samenvatting

Toekomst recreatieschap

De vijf gemeenten op IJsselmonde (Albrandswaard, Barendrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Ridderkerk en Zwijndrecht) in het Natuur- en recreatieschap IJsselmonde hebben eind 2020 gekozen voor een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met Staatsbosbeheer voor het beheer van de gebieden van het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde (NRIJ) op basis van een langjarig contract van tweemaal vier jaren. Daarbij is sprake van (tenminste) één tussentijdse evaluatie (en in potentie doorgaan of exit-) moment. Op deze wijze wordt recht gedaan aan enerzijds het belang van continuïteit voor alle betrokkenen en anderzijds het kader van (publieke) besteding en verantwoording van middelen. In verband met de huidige situatie waarbij de gemeente Barendrecht een voornemen tot uittreding kenbaar heeft gemaakt is het verzoek bij Staatsbosbeheer neergelegd om de huidige overeenkomst na afloop van de eerste vier jaar met één jaar te verlengen.

Er wordt rekening gehouden met een financiële opgave oplopende tot 20% in 2025 (5% per jaar vanaf begroting 2022). Partijen conformeren zich hieraan en werken gezamenlijk aan een zo zorgvuldig mogelijke benadering hiervan, waarbij de doelstellingen van het recreatieschap zo veel als mogelijk worden uitgevoerd. Partijen streven er naar om door middel van deze samenwerking de hun toevertrouwde openbare diensten, beter, efficiënter en goedkoper uit te voeren. Waarbij de gezamenlijke ambitie om een stimulans geven aan de biodiversiteit en de recreatieve versterking van het groene landschap op IJsselmonde blijft bestaan. Het is van belang helderheid te verkrijgen over hoe de financiële situatie gaat verlopen voor de periode na 2025 in relatie tot de Provinciale bijdrage en de bijdrage van de gemeente Rotterdam.

Vanaf 2026 wordt vanuit de gemeente Rotterdam gerekend met een bijdrage van € 550.000,-. Dit is € 305.000,- lager dan waarmee in de begroting 2025 is gerekend.

De bijdrage vanuit de nieuwe beheerkostenregeling van de Provincie wordt lager ingeschat dan we op dit moment aan boekjaarsubsidie ontvangen. Er wordt in de meerjarenbegroting 2026-2029 uitgegaan van een lagere bijdrage van € 35.000,-.

In het geheel bezien, de onzekerheden afwegend leidt dit tot een verwacht tekort (bovenop de reeds ingeboekte structureel te behalen besparing van € 453.000,-) van € 218.000,-. Dit verschil is in mindering gebracht op de toevoeging aan de reserve besparingen.

Gebiedsontwikkeling

De natuur- en recreatiegebieden worden zichtbaar zeer druk bezocht, onder andere nog als een uitvloeisel van de Coronapandemie maar ook het inzicht dat bewegen en beleven van groen gezond is. Dit is een positieve ontwikkeling, dat recreanten de gebieden weten te vinden en de natuur beleven. Tegelijkertijd brengt het ook uitdagingen met zich mee onder andere gerelateerd aan veiligheid, vervuiling en een toename aan beheerkosten. Ook het ontwikkelen van de gebieden is een blijvende aandachtspunt evenals het inspelen op wensen van gebruikers.

Vanwege de wegvallende programmafianciering heeft het bestuur van de Landschapstafel IJsselmonde besloten om de landschapstafel wel te continueren, maar te extensiveren. De basis van de Landschapstafel IJsselmonde is en blijft een netwerk van partijen dat bijeen komt voor

Programmabegroting 2025 Uitgangspunten

overleg, afstemming en inspiratie ter versterking van de groenblauwe leefomgeving op IJsselmonde. Het NRIJ blijft contacten onderhouden met de Landschapstafel IJsselmonde.

Financiële samenvatting

Voor 2025 ligt er een sluitende begroting, waarbij rekening is gehouden met een deelnemersbijdrage van € 1.766.163 (6,8% hoger dan de bijdrage 2024) en een provinciale subsidie van € 353.988 en de bijdrage van de Gemeente Rotterdam van € 854.373.

2. Uitgangspunten

Uitgangspunt voor de programmabegroting 2025 is bestaand en aanvaard beleid, zoals dat is vastgelegd in het besluit Uitgangspunten programmabegroting 2025, de programmabegroting 2024, de Najaarsrapportage 2023 en eventuele andere besluiten van het Algemeen Bestuur tot 1 maart 2024.

Opbrengsten uit huren, pachten en dergelijke zijn conform de actuele contracten bijgesteld. Ook worden eventuele nieuwe (externe) ontwikkelingen (bij bestaand beleid) meegenomen. De begroting Onderhoudskosten wordt gebaseerd op het meerjarig onderhoudsplan TBM. Structurele effecten die voortkomen uit de jaarrekening 2023 zullen worden verwerkt in een begrotingswijziging 2025.

Voor de prijsstijging op de ramingen voor 2025 is een indexatie van 6,8% toegepast, overeenkomstig het indexeringspercentage van de Kring van gemeentesecretarissen. Deze indexering wordt toegepast op alle lasten, met uitzondering van belastingen, verzekeringen, rentelasten en afschrijvingen. De indexering wordt in principe niet toegepast op de baten (voorzichtigheidsbeginsel). Voor de meerjarenraming 2026 tot en met 2029 is geen indexering toegepast.

De programmabegroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2029 moeten, conform de uitgangspunten in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), structureel en reëel in evenwicht zijn. Dit houdt in dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten. Als dit niet het geval is, is de kans groot dat op termijn een begrotingstekort ontstaat. De nadere uitwerking is opgenomen in de financiële begroting (zie hoofdstuk 5).

De programmabegroting moet eind april voorafgaand aan het betreffende begrotingsjaar klaar zijn. Dit heeft te maken met bepalingen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Het recreatieschap en Staatsbosbeheer hebben eind 2020 een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met elkaar afgesloten voor de periode 2021 tot en met 2024 met de mogelijkheid om deze vier jaar te verlengen. In deze overeenkomst is afgesproken dat het recreatieschap en Staatsbosbeheer gezamenlijk een uitvoeringsprogramma vormen op de gewenste ambities en inrichting van het werkgebied van het schap. Dit uitvoeringsprogramma is in 2021 opgesteld en wordt jaarlijks vertaald in de begroting.

De provincie Zuid-Holland is per 1 januari 2018 uitgetreden uit de gemeenschappelijke regeling. De wijze en mate van financiële betrokkenheid in de toekomst van de provincie bij het recreatieschap is vastgelegd in de 'Financieringsovereenkomst NRIJ-PZH'. De financieringsovereenkomst is in deze begroting verwerkt. Deze bijdrage is niet meer zichtbaar onder de deelnemersbijdragen, maar is opgenomen als subsidiebijdrage onder de baten.

De gemeente Rotterdam is eveneens per 1 januari 2018 uitgetreden uit de gemeenschappelijke regeling. De financiële afspraken hier omtrent zijn vastgelegd in de 'Hoofddlijnen overeenkomst Uittreding Rotterdam'. De bijdrage van de gemeente Rotterdam is niet meer zichtbaar onder de deelnemersbijdrage, maar is opgenomen als subsidiebijdrage onder de baten.

3. Programma Instandhouding en ontwikkeling gebieden

Het programma is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Gebiedsbeheer
- Maatschappelijke betrokkenheid
- Plannen maken
- Overhead
- Algemene dekkingsmiddelen
- Kredieten en
- Mutatie reserves

3.1. Gebiedsbeheer

Aantrekkelijke en gevarieerde gebieden, die onderling samenhangen en verbonden zijn, en waarin recreatie en ecologie elkaar versterken. Dat vraagt om professioneel beheer. Met het Terrein Beheer Model (TBM) bijvoorbeeld, waarmee we gefundeerde inrichtings- en beheerkeuzes kunnen maken, met inzicht in de beheerkosten.

Voor het aantrekkelijk houden van de gebieden is het belangrijk dat bezoekers zich er welkom en veilig voelen. Het recreatieve aanbod is divers en sluit aan bij de vraag van de gebruikers. En we zorgen voor de afhandeling van vragen, klachten en verzoeken voor gebruik van het gebied en voor handhaving.

3.1.1. Beheerinformatie

Wat willen we bereiken

Beheerinformatie levert inzicht in de beheerwerkzaamheden en kosten voor de komende jaren. Deze informatie is onmisbaar voor een goede beheer voorbereiding en -uitvoering in de terreinen.

Wat gaan we er voor doen

Metten is weten. Daarom is het van belang dat de beheerinformatie inzichtelijk en op orde is. De koppeling aan een Geografisch Informatie Systeem (GIS) aan het Terrein Beheer Model maakt data en kosten inzichtelijk, goed te beheren en te vergelijken. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld kaartmateriaal van de huidige en toekomstige inrichting, planningen, geografische gebiedsanalyses en beschrijvingen van kapitaalgoederen zoals wegen en paden, maar ook 'kunstwerkspoorren' voor bijvoorbeeld bruggen en steigers.

3.1.2. Uitvoeren terreininspecties

Wat willen we bereiken

Het uitvoeren van inspecties leidt tot actuele, heldere beheerdata. Daarmee kan op de korte termijn de kwaliteit en veiligheid in de gebieden gewaarborgd worden en is op de langere termijn inzicht in de noodzakelijke investeringen.

Wat gaan we er voor doen

Door systematische visuele en technische inspecties te doen blijft er zicht op de onderhoudsstaat van de natuur- en recreatieterreinen. Zo kan er tijdig bijgestuurd worden.

Inspecties stellen in staat dat:

- de kwaliteit van het terrein te geborgd wordt;
- de meerjarenplanningen groot onderhoud actueel gehouden wordt;
- de veiligheid in het gebied (beter) gewaarborgd blijven;
- er invulling gegeven wordt aan aantoonbaarheid (juridische aansprakelijkheid).

3.1.3. Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een natuurlijke en eigentijdse inrichting van de terreinen, met naast recreatieve mogelijkheden ook aandacht voor landschappelijke kwaliteit en vergroting van de biodiversiteit.

Wat gaan we er voor doen

Terreinbeheer is continu inspelen op nieuwe wettelijke kaders en op vragen en veranderend gebruik van stakeholders in en om de terreinen. Het is dan ook belangrijk om deze vraagstukken goed te volgen en aanpassingen te onderbouwen en te implementeren in het beheer.

Recreatieadviseurs, ecologen en landschapsarchitecten zetten hierbij hun kennis van zowel het recreatiegebruik en de natuur- en landschapswaarden van de gebieden als hun landelijke expertise in, zodat het beheer wordt ingericht vanuit een integraal perspectief.

3.1.4. Uitvoeren terreinbeheer

Wat willen we bereiken

Efficiënt en hoogwaardig terreinbeheer levert een duurzaam onderhouden recreatie- en natuurgebied op dat aansluit op de wensen van bezoekers, met faciliteiten die schoon, heel en veilig zijn. Daarnaast draagt het beheer bij aan natuurwaarden en biodiversiteit.

Wat gaan we er voor doen

Binnen de kaders van wet- en regelgeving en met behoud van de landschappelijke kwaliteit wordt integraal en duurzaam terreinbeheer uitgevoerd. Verder wordt er op basis van Social Return gewerkt; en wordt ervaring in beheer, recreatie en biodiversiteit gedeeld. Uitvoering van het werk gebeurt op basis van het Terrein Beheer Model. Deze systematiek garandeert de kwaliteit van het beheer en maakt vervangingsinvesteringen voor dagelijks en groot onderhoud per jaar inzichtelijk. De meerjarige onderhoudsplanning geeft ook inzicht voor de lange termijn.

3.1.5. Omgevingsmanagement

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een brede waardering voor de gebieden, heldere communicatie en samenwerking met belanghebbenden, gezamenlijke verantwoordelijkheid en begrip voor beheermaatregelen.

Wat gaan we er voor doen

Veel mensen voelen zich betrokken bij uw gebieden en willen graag meedenken en bijdragen aan het beheer van terreinen. Goed terreinbeheer betekent dus ook: communicatie en samenwerking met de omgeving en belanghebbenden. Er wordt gebruik gemaakt van diverse vormen van gebieds- en stakeholdercommunicatie, zoals participatie- en informatiebijeenkomsten, woordvoering, en (landelijke) online en offline communicatiekanalen. De boswachters zijn hierbij lokaal aanspreekpunt en monitoren wat er in de omgeving leeft. Uiteraard worden ook landelijke expertise en netwerken ingezet.

3.1.6. Beheer vastgoed en gronden

Wat willen we bereiken

Professioneel vastgoed- en grondbeheer houdt u de (vermogens)positie op orde. Bovendien wordt voldaan aan de rechten en plichten die het eigendom met zich meebrengt. Zorgvuldig en passend medegebruik draagt bij aan het recreatieaanbod én aan structurele inkomsten.

Wat gaan we er voor doen

De grondpositie (de gronden en vastgoed binnen het werkingsgebied) vormt de basis van elk natuur- en recreatiegebied. Duurzame borging van dit bezit vraagt om zorgvuldig beheer (goed rentmeesterschap). Daarmee wordt invulling gegeven aan verzoeken om medegebruik, bijvoorbeeld door erfpacht- of andere gebruiksovereenkomsten aan te gaan, inclusief de administratieve, financiële en juridische afwikkeling daarvan. Professioneel grond- en vastgoedbeheer is ook financieel van belang: de grond en gebouwen vormen immers uw kapitaal. Op basis van de lopende contracten komen twee contracten voor verlenging in aanmerking én één contract moet worden herzien. De inzet voor dit type werkzaamheden is bij het sluiten van de SOK en bijbehorende uitvoeringsagenda uitgezonderd van het operationeel beheer (operationeel beheer omvat slechts een deel van de werkzaamheden die in de PDC tot de werkzaamheden van beheer vastgoed en gronden behoort).

3.1.7. Toezicht en handhaving

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een gebied te leveren waar mensen zich veilig en welkom voelen en waar de natuur wordt beschermd. Door naleving van de wet- en regelgeving blijft de kwaliteit van het gebied op orde en de recreatie- en belevingswaarde hoog.

Wat gaan we er voor doen

Toezicht en handhaving bestaat uit drie onderdelen:

- Gastheerschap voor de gebruikersgroepen;
- Handhaving op geldende bepalingen en wetgeving;
- Samenwerking met andere bevoegde toezichthouders (politie, gemeentelijke handhavers);

De uitvoering van deze onderdelen door boswachters met boa-bevoegdheden, gebeurt in overleg met o.a. gemeenten en andere toezichthouders. Hierbij wordt ingespeeld op de aard van het gebied en mogelijke probleemsituaties in de terreinen en/of op het water.

3.1.8. Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen

Wat willen we bereiken

De gebieden bieden ruimte voor initiatieven van derden, zorgvuldig getoetst aan de andere belangen voor het terrein. Afspraken met partijen worden vastgelegd en gecommuniceerd.

Wat gaan we er voor doen

De gebieden worden regelmatig gebruikt door organisaties en particulieren voor het organiseren van activiteiten en evenementen. Dat is een maatschappelijke meerwaarde. Want naast het beschermen van natuur, zijn ook het beleven en benutten van terreinen belangrijke waarden. Maar niet alles kan en mag overal. Daarom is het nodig om heldere afspraken te maken over het gebruik van het gebied en de faciliteiten, zeker bij grote bezoekersaantallen. Dit wordt vastgelegd

in de vorm van een vergunning (verlening door gemeenten), ontheffing of toestemming. Vanzelfsprekend op basis van de afspraken en doelstellingen die voor een terrein gelden.

3.2. Maatschappelijke betrokkenheid

Duurzaam, hoogwaardig beheer vraagt om afstemmen en samenwerken. Met omwonenden, ondernemers en diverse gebruikersgroepen. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt vinden er zinvol werk en hun inzet verhoogt de kwaliteit van gebieden. Ook zorgen we dat de terreinen toegankelijk zijn voor mensen met een beperking en bieden we lesprogramma's en voorzieningen aan voor jeugd.

Zo verbinden we duurzaam beheer met maatschappelijk beheer en werken we samen aan terreinen waar mens en natuur elkaar vinden.

3.2.1. Vrijwilligers en actief burgerschap

Wat willen we bereiken

Een zorgvuldige aanpak van vrijwilligerswerk en actief burgerschap leidt tot betrokkenheid, betekenis en plezier bij gebruikers en de omgeving van het gebied. De vrijwilligers werken mee aan excursies, jeugdactiviteiten en terreinbeheer, maar ook helpen zij bij monitoring, toezicht en handhaving en bij vragen, meldingen en klachten van bezoekers.

Wat gaan we er voor doen

Veel mensen voelen zich betrokken bij de gebieden en zetten zich er graag voor in. 'Vrijwilligers en actief burgerschap' is een essentieel product om hen hiervoor op een zorgvuldige, professionele manier ruimte te bieden en terreinen op eigentijdse wijze te beheren. Dat levert kwalitatief hoogstaand gebiedsbeheer op en bovendien draagvlak in de omgeving.

Het bestaat uit o.a.:

- professionele begeleiding inzet van vrijwilligers;
- faciliteren en onderhouden van participatiegroepen;
- samenwerken met bewonersplatforms, stichtingen en verenigingen.

3.3. Plannen maken

Gebiedsbeheer gaat verder dan de bestaande inrichting zorgvuldig en efficiënt in stand houden. Het gaat ook om flexibel kunnen reageren op veranderende maatschappelijke en ecologische vraagstukken. Maar ook om aanpassing van beheer naar de nieuwste inzichten op het gebied van recreatie, kwaliteit van de leefomgeving, klimaatadaptatie en ecosystemen. Dat vraagt om strategische en onderbouwde doorontwikkeling van terreinen.

3.3.1. Plan- en projectvoorbereiding

Gedurende het jaar kunnen zich knelpunten of kansen aandienen, die vragen om een eerste beoordeling en standpuntbepaling door het bestuur. Om flexibel op dergelijke ontwikkelingen te kunnen reageren wordt een budget van € 20.000 opgenomen. Ten laste van dit budget wordt alleen de inzet van capaciteit benodigd voor het opstellen van een bestuursvoorstel gebracht. Dit voorstel heeft als doel een besluit te nemen of het schap het gesignaleerde probleem wil oplossen of de kans wil benutten en bereid is daarvoor middelen beschikbaar te stellen. Zo'n voorstel geeft daarom inzicht in welke kosten en opbrengsten aan een vervolg zijn verbonden.

3.3.2. Beheerkostenberekening en analyses

Wat willen we bereiken

De beheerkostenberekening geeft inzicht in de beheerkosten voordat de herinrichting start zodat vooraf bestuurlijke, beheersmatige en financiële keuzes gemaakt kunnen worden en daarmee grip geeft op de begroting (geprognoseerde en werkelijke kosten).

Wat gaan we er voor doen

Bij de grote of kleinere herinrichting van een gebied, of bij het inrichten van nieuw terrein, is het wenselijk vooraf inzicht in de te verwachten beheerkosten te hebben. Dit wordt verzorgd door beheerkostenberekeningen en -analyses uit te voeren. In deze berekeningen worden de beheerkosten van de huidige situatie afgezet tegen die van de toekomstige inrichting van een gebied. Ook wordt een analyse gemaakt van de kostenbepalende elementen, zodat er gefundeerd keuzes gemaakt kunnen worden.

3.4. Overhead

Efficiënt beheer staat of valt met kwalitatief hoogwaardige bestuurlijke en juridische advisering aan het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur, over ten minste de volgende aandachtsgebieden:

- lopende zaken, beleid, ontwikkelingen en toekomst van het schap
- nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving die van invloed zijn op het schap

Daarbij wordt rekening gehouden met wat er speelt op de betreffende beleidsvelden en met het netwerk binnen en buiten het schap. Dit netwerk bestaat o.a. uit schapsdeelnemers, ambtelijk apparaat, natuur- en milieuorganisaties en stakeholders in het schapsgebied. Tevens wordt het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter bijgestaan in alles wat de hen opgedragen taken aangaat, o.a. met een goed financieel en administratief management en met een solide juridische onderbouwing en afhandeling.

3.4.1. Bestuursproducten

3.4.1.1. Accountmanagement

Wat willen we bereiken

De accountmanager is een deskundig aanspreekpunt vanuit Staatsbosbeheer voor het recreatieschap en een opdrachtnemer voor de bestuurlijke opdrachten.

Wat gaan we er voor doen

Met de bestuurlijk-juridische achtergrond en kennis organisatie fungeert de accountmanager als sparringpartner voor het schap. Hij is opdrachtnemer voor bestuurlijke opdrachten, bewaakt de voortgang van de projecten en werkzaamheden die daaruit voortkomen en informeert het schap over de voortgang en de eindresultaten.

3.4.1.2. Bestuurssecretaris

Wat willen we bereiken

De bestuurssecretaris levert een effectieve ondersteuning en advisering van het bestuur.

Wat gaan we er voor doen

De bestuurssecretaris is de expert-sparringpartner. Hij adviseert en begeleidt het bestuur en andere samenwerkingspartners. Met zijn bestuurlijk-juridische achtergrond heeft hij veel kennis van onder meer gemeenschappelijke regelingen. Hij ondersteunt de uitvoering van bestuurlijke taken en besluitvormingsprocessen en denkt mee over bestuurlijke vraagstukken. Als rechterhand van het bestuur vertaalt de bestuurssecretaris besluiten naar concrete afspraken voor Staatsbosbeheer.

3.4.1.3. Secretariaat

Wat willen we bereiken

Het ambtelijk secretariaat zorgt ervoor dat de vergaderingen goed voorbereid en professioneel verlopen, dat de daarbij behorende vergaderstukken tijdig beschikbaar zijn en dat de archivering op orde is.

Wat gaan we er voor doen

Het ambtelijk secretariaat verzorgt de planning, organisatie, voorbereiding, verslaglegging en archivering van de bestuursvergaderingen. Met gedegen kennis van bestuurlijk-juridische processen bewaakt de ambtelijk secretaris dat voldaan wordt aan de vereisten en bepalingen die onder meer de Wet Gemeenschappelijke Regelingen stelt.

3.4.2. Financiële diensten

3.4.2.1. Financieel beleid

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een solide financieel beleid dat voldoet aan juridische en financiële vereisten, verordeningen, notities en kaders.

Wat gaan we er voor doen

Zorgvuldig terreinbeheer en -ontwikkeling vraagt om zorgvuldig budgetbeheer. De beschikbare middelen zijn immers bedoeld om de doelen en visie te realiseren voor uw gebieden. Door kennis, ervaring en netwerk worden de terreinen zo efficiënt mogelijk beheerd. Er wordt een intern inkoop- en beleidskader opgesteld, (Europese) aanbestedingen worden begeleid, contracten worden opgesteld, rapportages voor verantwoording en accountantscontrole worden verzorgd, en de verzekeringsportefeuille wordt gecoördineerd. Uiteraard volgens de wettelijke vereisten. En op onderwerpen wordt financieel advies gegeven.

3.4.2.2. Planning en control (inclusief project control en rechtmatigheidscontrole)

Wat willen we bereiken

Een Planning & Control-cyclus (P&C) is een wettelijke vereiste. En het geeft daarnaast kader en sturing aan het bestuur en biedt ondersteuning om de doelstellingen te bereiken.

Wat gaan we er voor doen

Deze P&C begint met het plannen van de jaarlijkse activiteiten (begroting) en eindigt met het vaststellen van het jaarresultaat en het samenstellen van de jaarrekening. Administratie (de vastlegging van financiële handelingen) en projectcontrolling maken vanzelfsprekend onderdeel uit van P&C. Met de najaarsrapportage wordt de uitvoering van activiteiten bewaakt en wordt er

voor gezorgd dat de bedrijfsvoering 'in control' blijft. Indien nodig wordt het voorgenomen beleid of de activiteiten en processen bijgesteld. Uiteraard binnen het extern kader van Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), fiscale wetgeving en andere wet- en regelgeving.

3.4.3. Juridische diensten

3.4.3.1. Aansprakelijkheid

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een beperking van aansprakelijkheidsprocedures, -risico's en -kosten. Efficiënte afhandeling van klachten voorkomt bovendien eventuele beroepsprocedures bij de Nationale Ombudsman.

Wat gaan we er voor doen

Terreineigendom en -beheer brengen juridische verantwoordelijkheden met zich mee. Gezorgd wordt voor een onderbouwde afwijzing of toewijzing van claims, voor de (financiële) afhandeling ervan, of claims worden doorgestuurd naar de verantwoordelijke partij. Omgekeerd wordt gezorgd voor aansprakelijkheidstelling van derden bij schade aan de terreinen. Bij klachten op grond van de Algemene wet bestuursrecht wordt gezorgd voor correspondentie met de directe toezichthouder (Politie en OM), worden hoorzittingen voorbereid en worden beslissingen opgesteld. Verder worden beroepen van klagers bij de Nationale Ombudsman afgehandeld. In bezwaarprocedures wordt gezorgd voor de hoorzittingen en worden beslissingen op bezwaar opgesteld.

3.4.3.2. Juridische ondersteuning

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een goede en snelle juridische ondersteuning ter voorkoming en beperking van imagoschade en allerhande risico's.

Wat gaan we er voor doen

Voor effectief beheer en ontwikkeling van terreinen is een solide juridische basis onmisbaar. Daarom wordt vorm gegeven aan tal van overeenkomsten in het kader van beleid en uitvoering van beheer, waaronder de samenwerking met derden (private en publieke partijen). Dat gebeurt onder andere door adviseren, beoordelen en/of opstellen van overeenkomsten.

3.4.3.3. Procederen

Wat willen we bereiken

Het voorkomen van een onnodige gerechtelijke procedure spaart tijd en geld. In die gevallen waarin geprocedeerd moet worden, wordt een vlotte en correcte afhandeling van de procedure beoogd en draagt zodoende bij aan een besparing van kosten en komt uw imago ten goede.

Wat gaan we er voor doen

Mochten conflicten met derden tot juridische procedures leiden, dan wordt er geprocedeerd als verweerder, eisende partij, gedaagde of belanghebbende en zijn de juristen het aanspreekpunt voor de advocaat. Ook worden collega's bijgestaan in juridische procedures, bijvoorbeeld als zij

slachtoffer zijn van een delict of een ongeval. Als het nodig is, wordt er opgetreden als gemachtigde in een gerechtelijke procedure.

3.4.3.4. Woo-procedures

Wat willen we bereiken

Gestreefd wordt naar een snelle en correcte afhandeling van W00-procedures.

Wat gaan we er voor doen

Woo-verzoeken worden in behandeling genomen. Ook kan een zienswijze opgesteld worden op een W00-verzoek dat door derden wordt behandeld en waarin het recreatieschap derde-belanghebbende bent. Cruciaal hierbij is dat over de gevraagde informatie (documenten) beschikt kan worden.

3.5. Projecten/kredieten

Er zijn bij het opstellen van deze begroting geen projecten die doorlopen tot in 2025.

3.6. Mutaties reserves

Deelproduct/product	Lasten			Baten			Saldo		
	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Mutatie reserves									
Reserve Pendrechtse molen	27.700	27.700	27.700	15.000	15.000	15.000	12.700	12.700	12.700
Reserve afschrijvingen				4.499	4.500	4.500	(4.499)	(4.500)	(4.500)
Reserve vervangingsinvesteringen	75.961						75.961	-	-
Reserve besparingen	226.500	339.750	453.000				226.500	339.750	453.000
Egalisatiereserve groot onderhoud				261.202	261.202	261.203	(261.202)	(261.202)	(261.203)
AR	103.787			66.145			37.642	-	-
Investeringsreserve				27.361			(27.361)	-	-
Totaal mutatie reserves	433.948	367.450	480.700	374.207	280.702	280.703	59.741	86.748	199.997

3.7. Wat gaat het kosten

Deelproduct/product	Lasten			Baten			Saldo		
	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Optimaliseringsrichting fysiek beheer	Personeel 680.480	908.824	1.027.124	-	-	-	-	908.824	1.027.124
Overschot op rekening		(339.750)	(453.000)					(339.750)	(453.000)
Materieel	2.400.870	2.375.175	2.315.828	883.390	953.975	953.975	-	148.468	119.066
Gebiedsbeheer	3.081.350	3.283.999	3.342.952	883.390	953.975	953.975	-	1.421.200	1.361.853
							-	2.330.024	2.388.977
Maatschappelijke betrokkenheid	Personeel 31.808	45.900	49.000	-	-	-	31.808	45.900	49.000
	Materieel								
Plannen maken	14.388	34.800	37.200	-	-	-	-	34.800	37.200
	Materieel						-	-	-
Overhead									
Bestuurlijke diensten	Personeel 86.272	54.000	57.700	-	-	-	-	54.000	57.700
	Materieel (409)	90.900	97.100	-	-	-	-	90.900	97.100
Financiële diensten	160.411	158.000	179.200	-	-	-	-	158.000	179.200
	Materieel 46.784	30.500	22.450	157.084	40.500	130.000	(157.084)	(10.000)	(107.550)
Juridische diensten	207.195	188.500	201.650	157.084	40.500	130.000	(157.084)	148.000	71.650
	Materieel 23.681	18.200	19.400	-	-	-	-	18.200	19.400
Totaal overhead	316.739	355.100	379.350	157.084	40.500	130.000	(157.084)	314.600	249.350
	Materieel -	3.500	3.500	-	-	-	-	3.500	3.500
Algemene middelen	-	-	-	2.733.925	2.862.072	2.974.524	(2.733.925)	(2.862.072)	(2.974.524)
Onvoorzien	-	50.000	50.000	-	-	-	-	50.000	50.000
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.444.285	3.769.799	3.858.502	3.774.399	3.856.547	4.058.499	(2.859.201)	(86.748)	(199.997)
Totaal kredieten	28.506	-	-	-	-	-	28.506	-	-
Saldo van baten en lasten	3.472.791	3.769.799	3.858.502	3.774.399	3.856.547	4.058.499	(2.830.695)	(86.748)	(199.997)
Totaal mutatie reserves	433.948	367.450	480.700	374.207	280.702	280.703	59.741	86.748	199.997
Gerealiseerd resultaat	3.906.739	4.137.249	4.339.202	4.148.606	4.137.249	4.339.202	(241.867)	(0)	0

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin het recreatieschap in staat is middelen vrij te maken om de risico's die zich in de praktijk voordoen op te vangen zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd of ingekrompen moet worden.

Conform de nota weerstandsvermogen wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het recreatieschap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen. Voor de waardering van de toereikendheid van het weerstandsvermogen wordt de volgende tabel gehanteerd.

Ratio weerstandsvermogen

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$> 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

Risicoanalyse

Niet gekwantificeerbare risico's

Hier wordt uitgegaan van 2% van de structurele inkomsten. Voor dit beleid volgt het schap het rijksbeleid voor gemeenten. Het rijk stelt voor gemeenten, die vallen onder het artikel 12-regime, de minimale buffer van de algemene reserve op 2% van de som van de structurele inkomsten. Dit bedrag is daarmee het minimaal gewenste/benodigde weerstandsvermogen voor niet gekwantificeerde risico's. Voor de structurele inkomsten wordt uitgegaan van de huren & pachten en de verwachte rentebaten. Deze zijn in de begroting 2025 gesteld op 1.084K. Het risico is dan $22.000 \times 4 = 88.000$ euro.

Ratio Weerstandsvermogen

Zoals hiervoor aangegeven wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het schap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen.

De stand van de Algemene Reserve is per eind 2023 ca. € 0,47 miljoen.

De ratio komt uit op > 2 en is daarmee uitstekend.

Kengetallen BBV

In het BBV (=financiële regelgeving voor gemeenten, provincies, gemeenschappelijke regelingen) staat dat er in de jaarstukken enkele kengetallen moeten worden opgenomen.

De kengetallen staan in onderstaande tabel.

Kengetallen	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
netto schuldquote	-110%	-115%	-128%	-130%	-131%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
solvabiliteitsratio	75%	79%	78%	82%	85%
structurele exploitatieruimte					

Deze kengetallen geven enig inzicht in de financiële positie en de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de organisatie.

De Provincie Zuid-Holland gebruikt de volgende signaleringswaarden:

Kengetal	gezond	neutraal	risicovol
netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
netto schuldquote gecorrigeerd	<90%	90-130%	>130%
solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%

De netto schuldquote geeft een beeld van het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Bij de “netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen” worden ook de verstrekte leningen meegenomen.

Een negatieve schuldquote geeft in feite aan dat er per saldo geen sprake is van een schuld.

De solvabiliteitsratio wordt berekend als het percentage van het totale eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen van het schap. Dit geeft inzicht in de mate waarin het schap in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Het kengetal “structurele exploitatieruimte” geeft aan of de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Dit wordt in het kengetal als percentage van de totale baten uitgedrukt. Dit kengetal zegt in feite iets over het structurele jaarrekeningsaldo, d.w.z. zonder alle incidentele lasten.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Het goed onderhouden van de gebieden is een belangrijke taak voor het schap om duurzaam gebruik mogelijk te maken. Als basis voor het plannen van regulier- en groot onderhoud en vervangingsinvesteringen wordt het Terrein Beheer Model (TBM) gehanteerd. Dit model is gebaseerd op zogenaamde doeltypen (bijvoorbeeld speel- en ligweide, strand of bos) waarvoor een gestandaardiseerde inrichting met daarbij behorende onderhoudscycli en normkosten zijn bepaald. Het totaal aan oppervlaktes, stuks en lengte van de aanwezige doeltypes bepaalt met de cycli en de normkosten de geplande uitgaven voor meerjarig duurzaam onderhoud.

De geplande uitgaven van groot onderhoud fluctueren van jaar tot jaar. Dit kan een direct en groot effect hebben op het jaarresultaat en daarmee op de jaarlijkse deelnemersbijdrage. Om dit ongewenste effect zoveel mogelijk te voorkomen heeft het schap ervoor gekozen om een egalisatievoorziening groot onderhoud in te stellen. Jaarlijks wordt een vastgestelde dotatie ten laste van de exploitatie gebracht en de werkelijke onderhoudslasten worden ten laste van de Voorziening verantwoord.

Jaarlijks worden de geplande uitgaven, de dotatie en de werkelijke kosten gemonitord. Elke vier jaar wordt de dotatie opnieuw berekend en vastgesteld tenzij uit de monitoring volgt dat eerder een bijstelling nodig is

Programma groot onderhoud

In onderstaande tabel is het verwachte verloop van de voorziening Groot Onderhoud te zien voor de komende jaren.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Stand voorziening Groot onderhoud per 01-01	2.525.418	2.213.170	1.514.987	1.284.376	1.496.285	1.262.664
Dotatie	660.600	660.600	660.600	660.600	660.600	660.600
Extra dotatie	261.202	261.202				
Prognoses 2024 ev.	949.269	1.246.142	685.548	345.147	687.862	688.795
Prognoses 2024 ev.	284.781	373.843	205.664	103.544	206.359	206.639
Stand voorziening groot onderhoud per 31-12	2.213.170	1.514.987	1.284.376	1.496.285	1.262.664	1.027.830

In 2025 is groot onderhoud en vervangingsonderhoud voorzien aan o.a.:

- bos en beplantingen: het uitvoeren van bosonderhoud in diverse recreatiegebieden;
- asfalt: het uitvoeren van groot onderhoud en vervangingsonderhoud aan diverse parkeerterreinen en fiets- en voetpaden in het gehele gebied;
- halfverharde wandelpaden en parkeerterreinen in de recreatiegebieden langs de Oude Maas.

Programmabegroting 2025 | Paragrafen

Onderstaand een volledig overzicht van de in 2025 geplande werkzaamheden (excl. P):

Categorie	
TBM-overig	8.005
Informatiepanelen	99.497
Bos	108.381
Solitairen knotbomen	66.170
Niet normatieve assets (lampjes)	17.298
Asfalt	580.388
Bagger	19.434
Elementverharding	90.615
Halfverharding	145.341
Steenbestorting	37.080
Bruggen	63.499
Vlonders en steigers	10.433
Totaal GO	1.246.141

Er zijn in 2025 geen vervangingsinvesteringen gepland.

4.3 Financiering

Kasgeldlimiet

Tot het kasgeld behoren alle vlottende schulden < 1 jaar, de contante gelden in kas, de uitgaande gelden < 1 jaar en de tegoeden / schulden rekening-courant. Doel van de kasgeldlimiet is het beperken van de renterisico's op de korte schuld. De korte schuld is bedoeld voor de lopende uitgaven en zodoende is de limiet gekoppeld aan het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,2% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar.

Er is voldaan aan de kasgeldlimiet, aangezien er per saldo geen sprake is van een kortlopende schuld.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een limiet aan het renterisico over de lange termijn financiering. Het renterisico is het geldbedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteherziening en herfinanciering onderhevig is. Het renterisico mag maximaal 20% van het begrotingstotaal per 1 januari van het betreffende kalenderjaar bedragen. De renterisiconorm benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en de renterisico's. In 2023 zijn geen vaste geldleningen aangegaan. Er zijn op balansdatum 2023 meerdere uitstaande geldleningen zonder renteherziening gedurende de looptijd. Er is geen sprake van herfinanciering. Derhalve is er geen renterisico.

Schatkistbankieren

Bij het schatkistbankieren wordt dagelijks het saldo bij een vastgesteld drempelbedrag overgeboekt op een bankrekening ten gunste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Omgekeerd kan het saldo ook worden aangevuld ten laste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Voor het schap zijn de benodigde overeenkomsten met het Rijk afgesloten. De drempel van € 1.000.000 is in 2023 niet overschreden. Zie verder het overzicht in de toelichting op de balans, onderdeel Schatkistbankieren.

EMU saldo

Het (EMU-saldo) is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Decentrale overheden moeten inzicht geven in de berekening van hun aandeel in dit EMU-saldo. Deze informatie wordt middels enquêtes aangeleverd bij het CBS. Voor de EMU-enquête worden de gemeenten, de provincies en de waterschappen integraal waargenomen. Bij de gemeenschappelijke regelingen wordt een deelwaarneming gedaan. Een gemeenschappelijke regeling valt binnen de deelwaarneming indien het totaal aan baten of lasten op de exploitatierekening groter is dan 20 miljoen euro. Omdat het begrotingstotaal van het Recreatieschap onder deze grens van €20 miljoen ligt is toelichting van het EMU saldo niet verplicht en derhalve niet opgenomen.

Renteschema

Renteschema:			
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering			7.827
b. De externe rentebaten (idem)		-/-	130.000
Saldo rentelasten en rentebaten			-122.173
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-	
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-	
c3. De rentebaait van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente €			-
d1. Rente over eigen vermogen		+/+	-
d2. Rente over voorzieningen		+/+	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente			-122.173
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-/-	-
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury			-122.173

4.4 Grondbeleid

Algemeen

Het dagelijks bestuur van het recreatieschap heeft begin 2016 de nota grondbeleid vastgesteld waarin de volgende uitgangspunten centraal staan:

- Grond is een middel en geen doel.
- Bij en met de inzet van grond en vastgoed wordt financiële optimalisatie nagestreefd.
- Met de inzet van grond wordt samenwerking met gebiedspartijen gezocht.
- Hoewel het schap zelf geen grond- of opstalexploitaties voert, heeft zij in haar aanpak een actieve houding. Hierbij stuurt zij – in samenwerking met de andere gebiedspartijen – actief op programmering, kostenbeheersing en opbrengstoptimalisatie.
- Het schap werkt innovatief en extern gericht, zoekt naar nieuwe verbanden en geeft waar mogelijk ruimte aan nieuwe technologieën en duurzame toepassingen.
- Het schap neemt in beginsel niet risicodragend deel in gebieds- en vastgoed)ontwikkelingen.
- Bij de inzet van grond en vastgoed werkt het schap transparant en marktconform.

Financieel

Naast het algemene uitgangspunt van financiële optimalisatie is de inzet vooral gericht op het behoud van het huidige niveau van inkomsten in de schapsbegroting, zulks in relatie tot de met eigendom/erfpacht samenhangende kosten.

Schapsspecifiek

Grondpositie

Grondpositie per 31 december 2023:

Oppervlakte:	31-12-2022	31-12-2023*	Toelichting mutatie
Totaal	548 ha	548 ha	

*Afgerond op hele getallen

Deze tabel betreft de grondpositie; in het onderdeel “gebiedsbeheer” wordt ingegaan op het beheerareaal en eventuele mutaties hierin. Hierin zijn niet meegenomen de gronden die het Recreatieschap op basis van persoonlijke overeenkomsten (o.a. huur) in gebruik en onderhoud heeft. Peildatum voor deze tabel is de kadastrale registratie per 31 december 2023.

4.5 Bedrijfsvoering

Productomschrijving	Gebiedsbeheer	Maatschappelijke betrokkenheid	Plannen maken	Overhead	Totaal
Beheerinformatie	57.900				57.900
Uitvoeren Terreininspecties	68.900				68.900
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	38.800				38.800
uitvoeren Terreinbeheer RO 30%	368.600				368.600
Omgevingscommunicatie	133.700				133.700
Samenwerking omgevingsmanagement	67.900				67.900
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	192.824				192.824
Toezicht en Handhaving	214.500				214.500
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	19.800				19.800
Vrijwilligers en actief burgerschap		49.000			49.000
Plan- en projectvoorbereiding			24.800		24.800
Beheerkostenberekening & analyses			12.400		12.400
Accountmanagement				57.700	57.700
Financieel beleid				15.000	15.000
Planning en control				138.800	138.800
Projectcontrol				15.000	15.000
Rechtmatigheidscontrole				10.400	10.400
Aansprakelijkheid				3.200	3.200
Juridische ondersteuning				13.200	13.200
Procederen				1.500	1.500
WOB-procedures				1.500	1.500
Subtotaal	1.027.124	49.000	37.200	256.300	1.369.624
Dienstverlening in uitgaven voorziening Groot Onderhoud	373.842				373.842
Totaal					1.743.466

4.6 Deelnemersbijdrage

Verdeling deelnemersbijdrage	Aandeel in nadelig exploitatiesaldo	Percentage	Inwoneraantallen per 1-1-2023
Gemeente Albrandswaard	232.932	13%	26.357
Gemeente Barendrecht	431.380	24%	48.812
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	284.420	16%	32.183
Gemeente Ridderkerk	419.582	24%	47.477
Gemeente Zwijndrecht	397.849	23%	45.018
	1.766.163	100%	199.847
Totaal	1.766.163		

Financiële begroting

Deelproduct/product	Lasten			Baten			Saldo		
	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Optimaliseringsrichting fysiek beheer	Personeel 680.480	908.824	1.027.124	-	-	-	-	908.824	1.027.124
Overschot op rekening		(339.750)	(453.000)					(339.750)	(453.000)
		148.468	119.066					148.468	119.066
Materieel	2.400.870	2.375.175	2.315.828	883.390	953.975	953.975	-	1.421.200	1.361.853
Gebiedsbeheer	3.081.350	3.283.999	3.342.952	883.390	953.975	953.975	-	2.330.024	2.388.977
	Personeel 31.808	45.900	49.000	-	-	-	31.808	45.900	49.000
	Materieel								
Maatschappelijke betrokkenheid	31.808	45.900	49.000	-	-	-	31.808	45.900	49.000
	Personeel 14.388	34.800	37.200	-	-	-	-	34.800	37.200
	Materieel						-	-	-
Plannen maken	14.388	34.800	37.200	-	-	-	-	34.800	37.200
Overhead									
	Personeel 86.272	54.000	57.700	-	-	-	-	54.000	57.700
	Materieel (409)	90.900	97.100	-	-	-	-	90.900	97.100
Bestuurlijke diensten	85.863	144.900	154.800	-	-	-	-	144.900	154.800
	Personeel 160.411	158.000	179.200	-	-	-	-	158.000	179.200
	Materieel 46.784	30.500	22.450	157.084	40.500	130.000	(157.084)	(10.000)	(107.550)
Financiële diensten	207.195	188.500	201.650	157.084	40.500	130.000	(157.084)	148.000	71.650
	Personeel 23.681	18.200	19.400	-	-	-	-	18.200	19.400
	Materieel -	3.500	3.500	-	-	-	-	3.500	3.500
Juridische diensten	23.681	21.700	22.900	-	-	-	-	21.700	22.900
Totaal overhead	316.739	355.100	379.350	157.084	40.500	130.000	(157.084)	314.600	249.350
Deelnemersbijdrage			-	1.525.564	1.653.711	1.766.163	(1.525.564)	(1.653.711)	(1.766.163)
Bijdrage Provincie Zuid-Holland				353.988	353.988	353.988	(353.988)	(353.988)	(353.988)
Beheerkostenregeling				-	-	-	-	-	-
Bijdrage gemeente Rotterdam				854.373	854.373	854.373	(854.373)	(854.373)	(854.373)
Algemene middelen	-	-	-	2.733.925	2.862.072	2.974.524	(2.733.925)	(2.862.072)	(2.974.524)
Onvoorzien	-	50.000	50.000	-	-	-	-	50.000	50.000
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.444.285	3.769.799	3.858.502	3.774.399	3.856.547	4.058.499	(2.859.201)	(86.748)	(199.997)
Totaal kredieten	28.506	-	-	-	-	-	28.506	-	-
Saldo van baten en lasten	3.472.791	3.769.799	3.858.502	3.774.399	3.856.547	4.058.499	(2.830.695)	(86.748)	(199.997)
Totaal mutatie reserves	433.948	367.450	480.700	374.207	280.702	280.703	59.741	86.748	199.997
Gerealiseerd resultaat	3.906.739	4.137.249	4.339.202	4.148.606	4.137.249	4.339.202	(241.867)	(0)	0

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Het overzicht van lasten en baten is als volgt opgebouwd:

Reguliere lasten en baten gewone bedrijfsvoering

Dit onderdeel betreft de exploitatielasten en –baten van de structurele activiteiten. Dit zijn de jaarlijks min of meer in dezelfde vorm terugkerende activiteiten. Op basis van deze informatie kunnen meerjarige trends en ontwikkelingen worden geschetst.

Kredieten

De kredieten hebben betrekking op uitgaven gerelateerd aan activiteiten die zorgen voor veranderingen in de natuur- en recreatiegebieden, zoals investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte. Deze uitgaven worden gedekt vanuit bijdragen derden (subsidies, bijdragen) en/of onttrekkingen aan de algemene of bestemmingsreserves.

Toevoegingen en onttrekkingen (mutaties) aan reserves

Dit onderdeel omvat alle mutaties (stortingen en onttrekkingen) in de reserves.

Structureel evenwicht

In verband met de aanscherping van het financieel toezicht is in de begroting en de meerjarenraming het structureel en reëel evenwicht geïntroduceerd. Het BBV is aangepast, zodat Algemeen Bestuur en financieel toezichthouder kunnen vaststellen of sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming. Algemeen uitgangspunt is dat structurele lasten en baten die lasten en baten zijn die betrekking hebben op posten of beleid met een looptijd van meer dan drie jaar. Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten. Het structureel en reëel begrotingsevenwicht wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met de incidentele lasten en baten. Het saldo dat overblijft moet positief zijn (de structurele baten zijn dan groter dan de structurele lasten).

Het overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen is opgenomen in de toelichting op de meerjarenraming.

Uiteenzetting van de financiële positie (geprognosticeerde balans)

De financiële positie in meerjarenperspectief blijkt uit de geprognosticeerde balanscijfers voor de jaren 2025 tot en met 2029.

Programmabegroting 2025 | Financiële begroting

Bedragen

Totaaloverzicht	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
ACTIVA					
Materiële vaste activa	2.275.484	2.237.621	2.204.587	2.172.573	2.140.764
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-
Vlottende activa	4.367.649	4.372.436	4.821.743	4.827.522	4.879.291
Totaal activa	6.643.133	6.610.057	7.026.330	7.000.095	7.020.055
PASSIVA					
Reserves	4.992.012	5.234.926	5.484.668	5.737.431	5.992.225
(Geraamd) resultaat	-	-	-	-	-
Voorzieningen	1.514.987	1.284.375	1.496.284	1.262.664	1.027.830
Langlopende schulden	136.134	90.756	45.378	-	-
Vlottende passiva	-	-	-	-	-
Totaal passiva	6.643.133	6.610.057	7.026.330	7.000.095	7.020.055

Toelichting op de uiteenzetting van de financiële positie

De uitgangspunten, die bij het samenstellen van deze begroting zijn gehanteerd, zijn vermeld in hoofdstuk 2 van deze begroting.

Materiële vaste activa

De afname in de materiële vaste activa betreft de jaarlijkse afschrijvingen.

Financiële vaste activa

Niet van toepassing.

Vlottende activa

De vlottende activa is bepaald door het verschil te nemen tussen het “totaal passiva per jaar” minus het totaal van de materiële vaste activa.

Reserves

Staat van reserves	Saldo 1-1-2024	Resultaat bestemming	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2025
Algemene Reserve	666.842	241.867	-	-	908.709	-	-	908.709
BESTEMMINGSRESERVES								
Investeringsreserve	1.513.171	-	-	-	1.513.171	-	-	1.513.171
Reserve herinrichting Zuidelijk Randpark	460.306	-	-	-	460.306	-	-	460.306
Reserve vervangingsinvesteringen	7.001	-	-	-	7.001	-	-	7.001
Reserve Pendrechtse molen	240.032	-	27.700	15.000	252.732	27.700	15.000	265.432
Reserve besparingen	714.530	-	339.750	-	1.054.280	453.000	-	1.507.280
Afschrijvingsreserve	339.113	-	-	4.500	334.613	-	4.500	330.113
Egalisatiereserve groot onderhoud	522.405	-	-	261.202	261.203	-	261.203	-
Subtotaal bestemmingsreserves	4.463.400		367.450	280.702	3.883.306	480.700	280.703	4.083.303
Totaal	3.518.051	241.867	367.450	280.702	4.792.015	480.700	280.703	4.992.012

Meerjarenperspectief

Staat van reserves	Saldo 31-12-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2026	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2027	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2028	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2029
Algemene Reserve	908.709	-	-	908.709	-	-	908.709	-	-	908.709	-	-	908.709
BESTEMMINGSRESERVES													
Investeringsreserve	1.513.171	-	-	1.513.171	-	-	1.513.171	-	-	1.513.171	-	-	1.513.171
Reserve herinrichting Zuidelijk Randpark	460.306	-	-	460.306	-	-	460.306	-	-	460.306	-	-	460.306
Reserve vervangingsinvesteringen	7.001	-	-	7.001	-	-	7.001	-	-	7.001	-	-	7.001
Reserve Pendrechtse molen	265.432	27.700	15.000	278.132	27.700	15.000	290.832	27.700	15.000	303.532	27.700	15.000	316.232
Reserve besparingen	1.507.280	234.714	-	1.741.994	241.542	-	1.983.536	244.563	-	2.228.099	246.594	-	2.474.693
Afschrijvingsreserve	330.113	-	4.500	325.613	-	4.500	321.113	-	4.500	316.613	-	4.500	312.113
Egalisatiereserve groot onderhoud	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal bestemmingsreserves	4.083.303	262.414	19.500	4.326.217	269.242	19.500	4.575.959	272.263	19.500	4.828.722	274.294	19.500	5.083.516
Totaal	4.992.012	262.414	19.500	5.234.926	269.242	19.500	5.484.668	272.263	19.500	5.737.431	274.294	19.500	5.992.225

ALGEMENE RESERVE

De algemene reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers.

BESTEMMINGSRESERVES

a) Investeringsreserve

Het doel van de Investeringsreserve is het dekken van investeringskosten van de (land)inrichting van diverse nieuwe gebieden.

b) Bestemmingsreserve herinrichting Zuidelijk Randpark

De Reserve Herinrichting Zuidelijk Randpark is bestemd voor het gelijknamige recreatiegebied op de grens van de gemeenten Barendrecht en Rotterdam. Het park ligt pal ten noorden van de A15/Betuwespoorlijn en bestaat uit verschillende deelgebieden. Met deze reserve worden de kosten gedekt die nodig zijn om het Zuidelijk Randpark opnieuw in te richten als recreatiegebied.

c) Reserve vervangingsinvesteringen.

Deze reserve is ingevoerd in 2015. In de meerjarenraming zijn voor 2024 geen onttrekkingen gepland.

Programmabegroting 2025 | Financiële begroting

d) Reserve Pendrechtse Molen

Deze reserve is gevormd bij de jaarrekening 2015 ter vervanging van de voorziening Pendrechtse Molen. De voorziening voldeed niet aan de financieel-technische eisen die hier wettelijk aan gesteld worden.

e) Reserve besparingen

De reserve besparingen heeft als doel het financieren van investeringen die leiden tot een afname in de onderhoudskosten.

f) Reserve afschrijvingen

Het doel van deze reserve is het dekken van de afschrijvingslasten van projecten die geactiveerd zijn conform nieuwe BBV regelgeving.

g) Egalisatiereserve groot onderhoud

De reserve heeft ten doel om tot en met 2025 het tekort op de voorziening groot onderhoud te egaliseren door middel van een jaarlijkse extra dotatie van €261.202

Voorzieningen

Staat van voorzieningen	Saldo 1-1-2024	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2025	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2025
Voorziening Groot Onderhoud	2.525.418	921.802	1.234.050	2.213.170	921.802	1.619.985	1.514.987
Totaal	2.525.418	921.802	1.234.050	2.213.170	921.802	1.619.985	1.514.987

Meerjarig perspectief verloop voorzieningen

Staat van voorzieningen	Saldo 31-12-2025	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2026	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2027	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2028	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2029
Voorziening Groot Onderhoud	1.514.987	660.600	891.212	1.284.375	660.600	448.691	1.496.284	660.600	894.220	1.262.664	660.600	895.434	1.027.830
Totaal	1.514.987	660.600	891.212	1.284.375	660.600	448.691	1.496.284	660.600	894.220	1.262.664	660.600	895.434	1.027.830

Voorziening groot onderhoud

Groot Onderhoud is noodzakelijk ten einde de duurzame instandhouding van de gebieden te garanderen. Regulier onderhoud kent een jaarlijkse cyclus. Groot Onderhoud heeft een cyclus groter dan één jaar. Voor het verrichten van groot onderhoud is een voorziening Groot Onderhoud beschikbaar. Het doel van deze voorziening is de lasten van groot onderhoud gelijkmatig over de jaren te verdelen.

Langlopende schulden

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De stand van de langlopende schulden is bepaald door per lening rekening te houden met het betreffende verloopschema.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn in de meerjarenraming constant gehouden.

Programmabegroting 2025 | Financiële begroting

Meerjarenraming

Deelproduct/product		Lasten			
		2026	2027	2028	2029
Optimaliseringsrichting fysiek beheer	Personeel	1.027.124	1.027.124	1.027.124	1.027.124
	Overschot op rekening	(453.000)	(453.000)	(453.000)	(453.000)
	Materieel	1.933.538	1.926.710	1.923.689	1.921.659
Gebiedsbeheer		2.960.662	2.953.834	2.950.813	2.948.782
Maatschappelijke betrokkenheid	Personeel	49.000	49.000	49.000	49.000
	Materieel	-	-	-	-
Plannen maken	Personeel	49.000	49.000	49.000	49.000
	Materieel	-	-	-	-
Overhead	Personeel	37.200	37.200	37.200	37.200
	Materieel	-	-	-	-
Bestuurlijke diensten	Personeel	37.200	37.200	37.200	37.200
	Materieel	-	-	-	-
Financiële diensten	Personeel	37.200	37.200	37.200	37.200
	Materieel	-	-	-	-
Juridische diensten	Personeel	57.700	57.700	57.700	57.700
	Materieel	97.100	97.100	97.100	97.100
Totaal overhead		379.350	379.350	379.350	379.350
Algemene middelen	Deelnemersbijdrage	-	-	-	-
	Bijdrage Provincie Zuid-Holland	-	-	-	-
	Bijdrage gemeente Rotterdam	-	-	-	-
Onvoorzien		50.000	50.000	50.000	50.000
Saldo gewone bedrijfsvoering		3.476.212	3.469.384	3.466.363	3.464.332
Totaal kredieten		-	-	-	-
Saldo van baten en lasten		3.476.212	3.469.384	3.466.363	3.464.332
Totaal mutatie reserves		262.414	269.242	272.263	274.294
Saldo		3.738.626	3.738.626	3.738.626	3.738.626

Baten				
	2026	2027	2028	2029
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	953.975	953.975	953.975	953.975
	953.975	953.975	953.975	953.975
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	130.000	130.000	130.000	130.000
	130.000	130.000	130.000	130.000
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	1.766.163	1.766.163	1.766.163	1.766.163
	318.988	318.988	318.988	318.988
	550.000	550.000	550.000	550.000
	2.635.151	2.635.151	2.635.151	2.635.151
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	3.719.126	3.719.126	3.719.126	3.719.126
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	19.500	19.500	19.500	19.500
	3.738.626	3.738.626	3.738.626	3.738.626

Saldo				
	2026	2027	2028	2029
	1.027.124	1.027.124	1.027.124	1.027.124
	(453.000)	(453.000)	(453.000)	(453.000)
	-	-	-	-
	979.563	972.735	969.714	967.684
	2.006.687	1.999.859	1.996.838	1.994.807
	49.000	49.000	49.000	49.000
	-	-	-	-
	49.000	49.000	49.000	49.000
	37.200	37.200	37.200	37.200
	-	-	-	-
	37.200	37.200	37.200	37.200
	-	-	-	-
	57.700	57.700	57.700	57.700
	97.100	97.100	97.100	97.100
	154.800	154.800	154.800	154.800
	179.200	179.200	179.200	179.200
	(107.550)	(107.550)	(107.550)	(107.550)
	71.650	71.650	71.650	71.650
	19.400	19.400	19.400	19.400
	3.500	3.500	3.500	3.500
	22.900	22.900	22.900	22.900
	-	-	-	-
	249.350	249.350	249.350	249.350
	-	-	-	-
	(1.766.163)	(1.766.163)	(1.766.163)	(1.766.163)
	-	-	-	-
	(318.988)	(318.988)	(318.988)	(318.988)
	(550.000)	(550.000)	(550.000)	(550.000)
	(2.635.151)	(2.635.151)	(2.635.151)	(2.635.151)
	50.000	50.000	50.000	50.000
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	(242.914)	(249.742)	(252.763)	(254.794)
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	(242.914)	(249.742)	(252.763)	(254.794)
	-	-	-	-
	242.914	249.742	252.763	254.794
	0	0	0	0

Programmabegroting 2025 | Financiële begroting

Grondslagen voor de meerjarenbegroting

De grondslagen voor de ramingen in de meerjarenbegroting zijn vermeld in hoofdstuk 2 “Uitgangspunten”.

Structureel evenwicht

Voor een toelichting op het begrip “structureel evenwicht” wordt verwezen naar de toelichting bij het overzicht van baten en lasten (zie het begin van dit hoofdstuk).

De berekening van het structurele begrotingssaldo voor de jaren 2025 tot en met 2029 blijkt uit het volgende overzicht.

Bedragen

Structureel resultaat					
	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	3.858.502	3.476.212	3.469.384	3.466.363	3.464.332
Baten	(4.058.499)	(3.719.126)	(3.719.126)	(3.719.126)	(3.719.126)
Totaal saldo baten en lasten	(199.997)	(242.914)	(249.742)	(252.763)	(254.794)
Stortingen reserves	480.700	262.414	269.242	272.263	274.294
Onttrekkingen reserves	(280.703)	(19.500)	(19.500)	(19.500)	(19.500)
Totaal saldo mutaties reserves	199.997	242.914	249.742	252.763	254.794
Rekening resultaat	0	0	0	0	0
Af: incidentele baten en lasten (incl. reserves)					
Incidentele lasten	480.700	262.414	269.242	272.263	274.294
Incidentele baten	(276.204)	(15.001)	(15.001)	(15.001)	(15.001)
Totaal saldo incidentele baten en lasten	204.496	247.413	254.241	257.262	259.293
Structureel rekening resultaat	204.496	247.413	254.241	257.262	259.293
Reserve mutaties					
	2025	2026	2027	2028	2029
Stortingen	480.700	262.414	269.242	272.263	274.294
Onttrekkingen	(280.703)	(19.500)	(19.500)	(19.500)	(19.500)
	199.997	242.914	249.742	252.763	254.794
Incidentele reserves					
Stortingen	480.700	262.414	269.242	272.263	274.294
Onttrekkingen	(276.204)	(15.001)	(15.001)	(15.001)	(15.001)
	204.496	247.413	254.241	257.262	259.293
Structurele reserves					
Stortingen	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	(4.499)	(4.499)	(4.499)	(4.499)	(4.499)
	(4.499)	(4.499)	(4.499)	(4.499)	(4.499)

Programmabegroting 2025 | Financiële begroting

De incidentele lasten bestaan uit:	2025	2026	2027	2028	2029
Storting in de Algemene reserve					
Storting in de investeringsreserve		-	-	-	-
Storting aan de reserve Pendrechtse Molen	27.700	27.700	27.700	27.700	27.700
Storting aan de reserve besparingen	453.000	234.714	241.542	244.563	246.594
Totaal	480.700	262.414	269.242	272.263	274.294
De incidentele baten bestaan uit					
Onttrekking aan de Algemene reserve					
Onttrekking aan de investeringsreserve			-	-	-
Onttrekking aan de reserve Pendrechtse Molen	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Onttrekking aan de egalisatiereserve groot onderhoud	261.203	-	-	-	-
Totaal	276.203	15.000	15.000	15.000	15.000

5 Bijlagen

Bijlage “Bedragen per taakveld”

Verdeling taakvelden	2025		
	Lasten	Baten	Saldo
0.4 - Overhead	379.350	-	379.350
0.5 - Treasury	7.827	130.000	122.173-
0.8 - Overige baten en lasten	-	1.766.163	1.766.163-
0.10 - Mutaties in reserves	480.700	280.703	199.997
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.471.325	2.162.336	1.308.989
0.11 - Resultaat van de rekening baten en lasten	-	-	-
Totaaltelling lasten en baten	4.339.202	4.339.202	0

Bijlage "Conversiestaat"

Deelproduct/product	Begroting 2025	Begroting 2025	Begroting 2025
Beheer informatie	57.900		57.900
Uitvoeren Terreininspecties	68.900		68.900
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	38.800		38.800
uitvoeren Terreinbeheer RO 30%	368.600		368.600
Omgevingscommunicatie	133.700		133.700
Samenwerking omgevingsmanagement	(67.900)		(67.900)
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	192.824		192.824
Toezicht en Handhaving	214.500		214.500
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	19.800		19.800
Personeel	1.027.124	-	1.027.124
Regulier onderhoud	1.228.722		1.228.722
Dotatie voorziening groot onderhoud	660.600		660.600
Extra dotatie voorziening groot onderhoud	261.203		261.203
Optimaliseringsrichting fysiek beheer	(453.000)		(453.000)
Overschot op rekening	119.066		119.066
Afschrijvingen	37.883	-	37.883
Rente	7.827		7.827
Energie- en waterverbruik	16.400		16.400
Subsidies natuurbeheer	-	104.000	(104.000)
Belastingen	55.000		55.000
Verzekeringen	18.250		18.250
Advieskosten, taxatie en notaris	12.400		12.400
Huren en pachten	124.478	731.725	(607.247)
Vewgunningen, Ontheffingen en Toestemmingen		15.250	(15.250)
Veerdiensten	221.000	103.000	118.000
Publiciteit & voorlichting	6.000		6.000
Materieel	2.315.828	953.975	1.361.853
Gebiedsbeheer	3.342.952	953.975	2.388.977
Vrijwilligers en actief burgerschap	49.000		49.000
Personeel	49.000	-	49.000
Materieel			
Maatschappelijke betrokkenheid	49.000	-	49.000
Plan- en projectvoorbereiding	24.800		24.800
Beheerkostenberekening & analyses	12.400		12.400
Personeel	37.200	-	37.200
Materieel			
Plannen maken	37.200	-	37.200
Overhead			
Accountmanagement	57.700		57.700
Bestuurssecretaris			-
Personeel	57.700	-	57.700
Bestuurssecretaris/Secretariaat	94.000		94.000
Bestuurskosten	3.100	-	3.100
Materieel	97.100	-	97.100
Bestuurlijke diensten	154.800	-	154.800
Financieel beleid	15.000		15.000
Planning en control	138.800		138.800
Projectcontrol	15.000		15.000
Rechtmatigheidscontrole	10.400		10.400
Personeel	179.200	-	179.200
Accountantskosten	19.200		19.200
Advieskosten	-		-
Rentebaten	-	130.000	(130.000)
Bank- en treasurykosten	500		500
Fiscaal advies	2.750		2.750
Materieel	22.450	130.000	(107.550)
Financiële diensten	201.650	130.000	71.650
Aansprakelijkheid	3.200		3.200
Juridische ondersteuning	13.200		13.200
Procederen	1.500		1.500
WOB-procedures	1.500		1.500
Personeel	19.400	-	19.400
Advieskosten	3.500		3.500
Materieel	3.500	-	3.500
Juridische diensten	22.900	-	22.900
Totaal overhead	379.350	130.000	249.350
Deelnemersbijdrage	-	1.766.163	(1.766.163)
Bijdrage Provincie Zuid-Holland		353.988	(353.988)
Beheerkostenregeling		-	-
Bijdrage gemeente Rotterdam		854.373	(854.373)
Algemene middelen	-	2.974.524	(2.974.524)
Onvoorzien	50.000	-	50.000
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.858.502	4.058.499	(199.997)
Totaal kredieten	-	-	-
Saldo van baten en lasten	3.858.502	4.058.499	(199.997)
Mutatie reserves			
Reserve Pendrechtse molen	27.700	15.000	12.700
Reserve afschrijvingen		4.500	(4.500)
Reserve besparingen	453.000		453.000
Egalisatiereserve groot onderhoud		261.203	(261.203)
Investeringsreserve			-
Totaal mutatie reserves	480.700	280.703	199.997
Gerealiseerd resultaat	4.339.202	4.339.202	0